

אוגדן הנחיות ונהלים

מסלול מצוינות באמנות פרויקט הרחבה (רסיטל)

במסגרת 10 יח"ל

סמל שאלון 050588

תוכן עניינים

3	תנאי הסף להרחבת לימודי אמנות ל 10 יחידות
4-5	דוגמאות לפריסת תכנים
6	נהלי הבחינה במסגרת לימודי ההרחבה
6	מבנה הבגרות במסגרת פרויקט הרחבה(רסיטל)
7	בקשה לאישור הבחינה, תיעוד ודיווח
8	תכנית הבחינה
9	ספר הפרויקט
10-14	מבנה ספר הפרויקט
15	מחווין

תנאי הסף להרחבת לימודי אמנות 10 יחידות

מסלול הרחבת לימודי האמנות במסגרת 5 יחידות לימוד נוספות באמנות, מיועד לבוגרי ובוגרות תשפ"ה ומעלה. המסלול מיועד לתלמידים. ות מצטיינים במגמות אמנות בהן ילמדו לימודי הרחבה של 15 שעות הוראה לפחות **בנוסף לשעות ההוראה שניתנו כתנאי סף מינימלי לפתיחת מגמה במסלול רגיל ל 5 יח"ל (סה"כ 30 שעות לפחות במהלך 3 שנים)**

ושירצו להרחיב את לימודי האמנות במטרה להגיע להישגים ברמה מקצועית גבוהה מאוד בתחום האמנות. התלמידים. ות יוכלו לבחור במסלול של 5 יחידות לימוד נוספות, על ידי ביצוע פרויקט הרחבה באמנות בנוסף לאירועי ההערכה בתוכנית הרגילה.

ביצוע הפרויקט יתאפשר במגמות ההאמנות שיעמדו בתנאי הסף המוגדרים:

- מגמת אמנות קיימת בבית הספר לפחות 5 שנים מתוכן התלמידים. ות הוגשו לפחות שנתיים לבגרות בהיבחנות חיצוניות
- לימודי אמנות מתקיימים במהלך 3 שנים לפחות בכיתות י"ב יב'
- התנאי להיבחנות בשאלון הרחבה- שאלון 050588 היא חובת היבחנות חיצונית במסגרת שאלון תולדות האומנות והבנתה 050381
- הבקשה לאישור הבחינה תוגש בכיתה יא' עד ה- 1 במרץ ותפרט את נושא הריסטרטל בטופס **המצורף**
- המורות. ים לאמנות חזותית הרשאים להנחות את פרויקט ההרחבה ישתלמו בהשתלמויות המאושרות על ידי הפיקוח על הוראת האמנות החזותית בהתאם לחוזר מנכ"ל.
- הוגשה ואושרה תכנית הוראה-למידה תלת שנתית לפיקוח על הוראת האמנות החזותית

להלן 2 דוגמאות לפריסת תכנים נלמדים במהלך 3 שנים במסגרת לימודי ההרחבה

לימודי הרחבה לבחירת רכז. ת. המגמה כוללים את העמקה בנושאים:
צילום, וידאו, פיסול, ציור, מולטימדיה ואוצרות. (על פי בחירת הבית ספר המגיש).
חלוקת השעות לכל נושא תקבע מראש על ידי רכז. ת. המגמה.
דוגמה לפריסת תכנים במהלך 3 שנים: (התוכנית הרגילה + לימודי הרחבה)

כיתה י'

- תוכנית ישנה- מבוא לאמנות – שפת אמנות, דיאלוג עם אמנות – חקר עיוני ומחווה בסדנה – 4 שעות
 - תוכנית חדשה- מבוא לשפת האומנות, ציר זמן וציר מרחב, בחירה בין דיאלוג עם אומן או אוצרות.
 - העמקה בתחומי: רישום, ציור ופיסול – 4 שעות
 - העמקה בתחומים: צילום, וידאו ואמנות דיגיטלית – 2 שעות
- סה"כ – 10, תיתכן בחירה בחלוקת השעות בסדנאות עצמן (4 שעות וידאו וצילום במקום 4 שעות ציור ופיסול וכד').

כיתה יא'

- תכנית ישנה: הבנת אמנות בזיקה לאמנות מודרנית, פוסט מודרנית ועכשווית דרך שלוש נקודות מוצא: דרכי התבוננות במציאות וייצוגה, יצירה- אמן- חברה, מסורת וחדשנות – 3, תוכנית חדשה: אומנות ישראלית וארטיביזם
- תלקיט דוחות ביקור בתערוכות: ביקור ב 3 תערוכות שונות (יחיד, נושא, רטרופקטיבה, קבוצתית) ניתוח שיקולי אוצרות- 1 שעה.
- העמקה בתחומים: מיצב (אינסטליישן), מייצג (פרפורמנס) וניו מדיה - 3 שעות
- שיעורי השראה – ביסוס תרגילי נושא ותהליכי עבודה בסדנה - 2 שעות
- תיתכן בחירה בחלוקת השעות בסדנאות לבחירת צוות ההוראה

סה"כ – 10 שעות

כיתה יב'

- תוכנית ישנה : העמקה באחת התקופות (אמנות קלאסית (יון ורומא), רנסנס, בארוק, אמנות יהודית – תרבות חזותית, אמנות אסלאם - 3 שעות
- תוכנית חדשה : אומנות בינתחומית מולטימדיאלית,
- תוכנית ישנה ותוכנית חדשה : לימודי תאוריה פרשנית/מאמרים – 1 שעות
- יצירת תערוכה אישית, מרובדת חשיבתית, מדיומלית ואוצרותית - הנחיית פרויקטים – 4 שעות
- ספר פרויקט ABR-Art Based Research - 2 שעות

סה"כ – 10 שעות

נהלי הבחינה במסגרת פרויקט הרחבה

- **הבחינה במסגרת פרויקט הרחבה - רסיטל - סמל שאלון - 050588** תתבסס על הרחבה של תערוכת הגמר
- תכני הבחינה יאושרו **בכתב** ע"י הפיקוח על הוראת האמנות
- בחינה במסגרת פרויקט הרחבה תתקיים אך ורק בכיתה י"ב ובנפרד פרויקט הגמר.
- ההיבחנות הינה חיצונית בלבד ותוערך על ידי בוחן.ת חיצוני.ת.

מבנה בחינת הבגרות במסגרת פרויקט הרחבה (רסיטל):

• הציון המשוקלל יתחלק באופן הבא: ציון שנתי – 30% וציון בחינה 70%

• ציון הבחינה יוערך באופן הבא:

א. ספר הפרויקט - 20%

ב. הצגת הפרויקט:

• הממד האסתטי אמנותי – 20%

• מיומנויות הביצוע – 20%

• מימוש שאלת החקר/ רעיון גדול בתוצר – 20%

ג. בחינה בע"פ שיחה עם בוחן.ת - 20%

☒ הפרויקט הינו אישי

בקשה לאישור בחינה

תיעוד ודיווח

- יש לשלוח את פרטי הבחינה באמצעות טופס מקוון עד חודש מרץ בשנת הלימודים של כיתה י"א
- יש לצרף אישור מנהל.ת בית הספר לטופס המקוון
- ציון הבוחן.ת בבחינת הבגרות במסגרת פרויקט הרחבה (רסיטל) ידווח באפליקציה באמצעות השילובית
- הציון השנתי ידווח באמצעות מערכת לניהול פדגוגי בבית הספר (9501)
- בתי הספר אשר בחרו לבצע את פרויקט ההרחבה מחויבים לשמור ולתעד את כלל הציונים המרכיבים את הציון ההגשה

תכנית הבחינה:

1. הקמת תערוכה אישית מורחבת- מחוון מצורף בסוף המסמך.

טקסט מלווה את התערוכה – דף עמדה:

א. **תיאור התוצר:** הקמת תערוכה אישית של התלמיד.ה. יש לציין את נושא התערוכה, מקורות השראה אמנותיים וחופץ אומנותיים, ציון והסבר אודות ההשפעות של שני מקורות השראה לתהליך יצירת התערוכה האישית.

ב. **ניסוח שאלת חקר / רעיון גדול** הרלוונטיים לנושא התערוכה הנבחר.

לדוגמה: כיצד השפעות חברתיות ואו פוליטיות חודרות לתוך יצירת התערוכה? - אקטואליה באמנות.

כיצד שבירת מוסכמות אמנותיות מייצרות מוסכמות חדשות (נושאים, חומרים, מדיומליות

תלויות מקום וזמן)?

כיצד טקסט מהווה מקור לדימוי מרובד משמעויות?

כיצד השפעות ביוגרפיות נוכחות ביצירה? (סימבולים אישיים, מוטיבים חוזרים, נרטיב)

כיצד הגבולות מטשטשים בין craft, design ל art ?

ג. **ניתוח שיקולי אוצרות:** הצבת האובייקטים בחלל התצוגה כוללת חשיבה על הקשר בין

העבודות ומיקומם – אוצר- יוצר. התייחסות לקשר בין חווית צפייה של המבקר בתערוכה לאופן

האוצרות: פרמטרים של מקום, צבע, אופן תלייה, תאורה והתנהלות הצופה במרחב התצוגה.

ד. **ציון פרטי ביבליוגרפיה (לפחות 4 פריטים)** המתייחסים לנושא התערוכה ו/או לאוצרות:

מאמרים/ סרטונים/ מאגרים דיגיטליים

ספר הפרויקט ABR-Art Based Research

ספר הפרויקט, הוא ספר אמן המלווה את התערוכה האישית המורחבת, הוא חלק בלתי נפרד מתהליך היצירה, זאת גישה בינתחומית לבניית ידע המשלבת את אמנות היצירה ואת התכנים המחקריים. יצירת פרשנות הכוללת תהליכי שיקוף, תגובה, התבוננות וניתוח ביצירה האמנותית של התלמיד.ה ובמקורות השראה אמנותיים וחופ אמנותיים.

התהליך כולל: תכנון - יצירה מעשית – התבוננות ביקורתית על היצירה האמנותית - כתיבה רפלקטיבית על היצירה האמנותית ושוב פעולה אמנותית. זהו תהליך מעגלי, בו ספר הפרויקט מגלם בתוכו את החיפוש האמנותי והמחקרי שראשיתו בבחירת הנושא, ניסוח שאלת חקר או רעיון גדול, מציאת מקורות השראה אמנותיים וחופ אמנותיים והיצירה האמנותית של התלמיד.ה.

ספר הפרויקט הנו ייצוג ממוקד, מילולי וחזותי של הרעיונות המרכזיים. הוא מתעד ומלווה את מהלך היצירה ונועד להציג את הרציונל של הבחירות האמנותיות כמו גם את ההעמקה וההרחבה בשאלת החקר ובעולם האמנות באופן אותנטי המשקף תהליך לימודי.

❖ ספר הפרויקט ייטען לשילובית על ידי המורה או רכז/ת הבחינות כקובץ PDF עד שבוע לפני מועד הבחינה לכל המאוחר.

❖ הבוחנת/מחויב/ת לקרוא את ספר הפרויקט טרם הבחינה עצמה.

מבנה ספר פרויקט

עמוד שער:

שם התלמיד.ה:

התחום האמנותי הנבחר:

פרטי המורה המנחה:

פרטי ביה"ס:

פרק ראשון - מבוא - ניסוח שאלת החקר/ רעיון גדול לתערוכת יחיד מורחבת,

הפרק הראשון מבטא את השאלה או הרעיון הגדול המעסיקים את התלמיד.ה ומנסח את הקשר בין שאלה/ רעיון ליצירה האמנותית של התלמיד.ה ולאוצרות התערוכה האישית המורחבת .

הנחיות לפרק ראשון: (10 נקודות)

א. **ניסוח שאלת חקר או רעיון גדול:** מנוסחת הייטב שתעגן את תהליך יצירת גוף העבודות והתיאוריה של המחקר האמנותי. שאלת המחקר מעידה על כוונת יוצר התערוכה והתפיסה של התלמיד.ה כחוקר. חזרה לשאלת המחקר לאורך התהליך מייצרת עוגן עבור הפעולה היצירתית והמחקרית של התלמיד.ה. (2 נק')

ב. **הסבר שאלת חקר או רעיון גדול:** יש להתייחס לנקודות הבאות: (4 נק')

- מדוע השאלה או הרעיון רלוונטיים לכם/ן ?

- מהם הנושאים שהשאלה או הרעיון מעוררים?

ג. **אילו תחומי דעת מתקשרים לשאלת החקר/ רעיון גדול לדעתכם/ ומדוע?** ציינו את תחומי הדעת לדוגמה:

קולנוע, ספרות, מדע, מוסיקה, מחול, אופנה, פסיכולוגיה, סוציולוגיה, היסטוריה. מדוע נבחרו תחומי דעת אלה?

ובאלו אופנים הם מתקשרים? (4 נק')

פרק שני - סקירת מקורות מידע והשראה (20 נקודות)

הפרק מבטא את החקר הפעיל באמצעות מקורות המידע וההשראה שנבחרו בהקשר לשאלה /רעיון גדול בפרק זה יש להציג 4 מקורות מידע אמונותיים ומקור מידע אחד חוץ אמונותי.

חיפוש מחקרי של יצירות אמונות המהדהדות ומתקשרות עם היצירה העתידית של התלמיד.ה - איסוף יצירות רלוונטיות וכתובת מידע עליהן.

מקורות השראה אמונותיים לנושא התערוכה (15 נק')

- שמות אמנים ויצירות לדוגמא
 - סגנונות אמונותיים, חומרים, טכניקות ומדיומים, סוגי אוצרות בתערוכות
 - טקסטים אמונותיים וחוץ אמונותיים כמקור השראה לתערוכה
- מקורות השראה חוץ אמונותיים (תרבותיים, חברתיים או מתחומי דעת אחרים) לנושא התערוכה (5 נקודות)**

לדוגמא: יצירה מוזיקלית, מחול, ספרות, מדע, אופנה, תיאטרון ועוד.

הנחיות לפרק השני:

א. **מקורות חקר אמונותי (15 נקודות)** חיפוש והצגה של יצירות אמנים עכשוויים בינלאומיים ומקומיים העוסקים בנושא. ציינו את שם האמנים, יצירות, שנת יצירה, חומרים, טכניקות וסגנון.

1. בחרו והסבירו נושא מרכזי בעבודות האמנים, התייחסו ל 4-5 יצירות אמונות של אמנים שונים הנבחרו כמקור, כולל ניתוח אמונותי של היצירות. וכן ניתוח פנומנולוגי פרשני - מה רואים ביצירה ומהי הפרשנות שלנו בעקבות זה.

2. הסבירו מדוע נבחר מקור זה ומהו הקשר בין המקור לשאלת חקר/רעיון גדול של התערוכה.

3. הסבירו האם ומהו ההבדל בגישות השונות של האמנים לנושא הנבחר.

ב. מקורות חקר חוץ-אמנותי (5 נקודות) חיפוש והצגה של מקור השראה חוץ אמנותי, לדוגמא: יצירה מוזיקלית, מחול, ספרות, מדע, אופנה, תיאטרון ועוד.

- ציינו את תחום הדעת של המקור
- ציינו את שם המקור
- ציינו את שמות יוצר/ת ו/או יוצרי/ות המקור
- ציינו שנת/מועד יצירת המקור
- ציינו את סגנון המקור ביחס למדיום אליו הוא שייך. לדוגמא: סרט אימה, שיר רוק, סיפור קצר, כתבה פרסומית, מאמר אקדמי.
- תארו בקצרה את המקור
- ציינו את הרקע, תקופה, חברה ומקום בהם נוצר המקור
- הסבירו מדוע נבחר מקור זה, הסבירו מהו הקשר בין המקור החוץ-אמנותי ל: שאלה / הרעיון הגדול של התערוכה

☒ יש לצרף את המקור עצמו או קישור לצפייה במקור (בפרק הנספחים)

☒ במידה ומדובר במאמר אין צורך לסכם את המאמר

☒ אין להשתמש במקור חוץ אמנותי שנוצר על ידי התלמיד/ה

פרק שלישי - למידה מהתנסות – תיעוד תהליך היצירה ורפלקציה **(40 נקודות)**

בפרק זה יוצג תהליך היצירה: תיעוד של תהליך החשיבה, היצירה והאוצרות. איסוף מתמשך של התפתחות תהליכי יצירה וכתיבה רפלקטיבית על עבודת הסטודיו של התלמיד. תיעוד השלבים מהסקיצות הראשוניות ועד לתוצר הסופי, ציטוטים מתוך שיחות שנעשו בשיח קבוצתי ובשיח אישי, כתיבת רפלקציה על תהליך היצירה כולל מחשבות ומסקנות על תהליך היצירה. פרק זה ילווה בתיעוד של מספר עמודים מתוך היומן החזותי (הסקצ'בוק).

הנחיות לפרק שלישי:

אחרי כל פעולה יצירתית, תתקיים פעולת התבוננות וכתיבה רפלקטיבית על הפעולה היצירתית, מחשבות, הארות, תובנות וניתוח המשמעויות של הפעולה היצירתית יצרו הפריה והעמקה של תהליך היצירה.

זהו תהליך מעגלי חוזר. פעולה – רפלקציה – פעולה. הכתיבה הרפלקטיבית על עבודת הסטודיו של התלמיד. נעשית בתוך סקצ'בוק/ מחברת מלווה.

- תיעוד של תהליכי יצירה הכוללים: תיכנון, טיפול בדימוי, דימוי מתפתח, התנסויות חומריות, טכניקות שונות. יצירות שלא נכנסו לתערוכה הסופית (50 נק')
- התפתחות הנושא בהשראת אמנים שחקר התלמיד. ה (15 נק')
- ביטוי להשפעות מתחומים מחוץ עולם האמנות (15 נק')
- תיכנון שלב האוצרות (20 נק')

פרק רביעי – הסקת מסקנות (20 נקודות)

הנחיות לפרק רביעי:

בחינת התמונות שעלו במחקר בעקבות המקורות האמנותיים והחוץ אמנותיים ומציאת תמונות, הקשרים והשפעות הבאות לידי ביטוי בעשייה האמנותית של התלמיד.ה.

הדיון בפרק זה משלב בין המחקר החזותי שביצעתם בפרק 2, על עבודותיהם של אמנים אותם חקרתם, ואת המחקר החזותי שביצעתם על עבודתכם היצירתית. מחשבות, רעיונות על פי הנושאים העיקריים שבהם עסקתם.

פרק חמישי – סיכום התהליך (10 נקודות)

סיכום תהליך:

סיכום התובנות והמסקנות שאליהם הגעתם בתהליך המחקר.

- מה היו הציפיות שלי מתהליך העבודה
- מה למדתי בתהליך (מיומנות חדשה/ ידע /יצירת הקשרים בין תחומים ונושאים שונים וכו')
- רגע משמעותי שחווייתי בתהליך העבודה / פתרון בעיה/ות והתמודדות עם אתגרים

פרק שישי - נספחים

יש לצרף קישורים למקורות החקר האמנותיים והחוץ-אמנותיים

מחונן לספר הפרויקט:

א. ספר הפרויקט – 30% : ספר הפרויקט מכיל שישה פרקים :

הפרק הראשון (10 נק'):

מציג את שאלת החקר/ הרעיון הגדול המעסיקים את התלמיד. ה. ומנסח את הקשר בין הרעיון הגדול ליצירה האמנותית של התלמיד. ה. ולאוצרות התערוכה המורחבת. שאלה מנוסחת הייטב שתעגן את גוף העבודות והתיאוריה של המחקר. השאלה צריכה להציג את כוונת התלמיד. ה. בתערוכה. (2 נק')

הסבר הנושאים ששאלת החקר/הרעיון הגדול מעלים והרלבנטיות לליצירה האמנותית של התלמיד. נה. (4 נק')
ציון תחומי דעת נוספים המתקשרים לשאלת החקר/רעיון הגדול (4 נק')

הפרק השני (20 נק'):

מציג סקירת מקורות מידע והשראה : התייחסות ל 4 מקורות מידע אמנותיים (ארבע יצירות של אמנים שונים) ומקור מידע אחד חוץ אמנותי.

יש להסביר מדוע נבחר המקור ומה הקשר בין המקור לשאלת החקר/ הרעיון הגדול. יש להתייחס להבדלים בגישות של האמנים השונים לנושא הנבחר.

הפרק השלישי (40 נק')

בפרק זה יוצג תהליך היצירה הכולל תיעוד של תהליך החשיבה, היצירה והאוצרות. איסוף מתמשך של התפתחות תהליכי יצירה וכתביה רפלקטיבית על עבודת הסטודיו של התלמיד. ה. תיעוד השלבים מהסקיצות הראשוניות ועד לתוצר הסופי, ציטוטים מתוך שיחות שנעשו בשיח קבוצתי ובשיח אישי, כתיבת רפלקציה על תהליך היצירה כולל מחשבות ו תיעוד של תהליכי יצירה הכוללים : תיכנון, טיפול בדימוי, דימוי מתפתח, התנסויות חומריות, טכניקות שונות. יצירות שלא נכנסו לתערוכה הסופית

1. התפתחות הנושא בהשראת אמנים שחקר התלמיד. ה. (10 נק')

2. ביטוי להשפעות מתחומים מחוץ עולם האמנות (10 נק')

3. תיכנון שלב האוצרות (20 נק')

הפרק הרביעי (20 נק') :

מציג מסקנות על תהליך היצירה, בחינת התמונות שעלו במחקר בעקבות המקורות האמנותיים והחוץ אמנותיים ומציאת תמונות, הקשרים והשפעות הבאות לידי ביטוי בעשייה האמנותית של התלמיד.ה.

הדיון בפרק זה משלב בין המחקר החזותי שביצעתם בפרק 2, על עבודותיהם של אמנים אותם חקרתם, ואת המחקר החזותי שביצעתם על עבודתכם היצירתית. מחשבות, רעיונות על פי הנושאים העיקריים שבהם עסקתם.

פרק חמישי (10 נק') :

מציג סיכום התהליך, התובנות והמסקנות שאליהם הגעתם בתהליך המחקר.

- מה היו הציפיות שלי מתהליך העבודה
- מה למדתי בתהליך (מיומנות חדשה/ ידע /יצירת הקשרים בין תחומים ונושאים שונים וכו')
- רגע משמעותי שחווייתי בתהליך העבודה / פתרון בעיה/ות והתמודדות עם אתגרים

פרק זה ילווה בתיעוד של מספר עמודים מתוך היומן החזותי (הסקצ'בוק).

מחווה לתערוכה (70%)

ב. הצגת הפרויקט – תערוכה מורחבת :

- **הממד האסתטי אמנותי – 10%:** הפרויקט מציג שליטה והבנה במדיומים ובטכניקות שהתלמיד בחר על מנת לבטא את רעיונותיו. הפרויקט מבטא באופן אותנטי ובהיר את עולמו של התלמיד.ה ניכרת בתערוכה ביטוי אישי, חשיבה יצירתית והשפה האמנותית הייחודית לתלמיד.ה.
- **מיומנויות הביצוע – 10% :** התלמיד הוכיח שליטה והבנה בשפת האמנות, במדיומים ובטכניקות שבחר בכדי לבטא את רעיונותיו.

- **שיקולי אוצרות – 10%:** התלמיד מציג את שיקולי האוצרות המיטביים לעבודותיו ויודע להסביר את הבחירות שעשה.
 - **טקסט מלווה את התערוכה – 10%:** דף העמדה המלווה את הפרויקט מנוסח בעברית רהוטה, יש בו מיקוד ודיוק בסקירת מקורות ההשראה, בניסוח המושגים ובשימוש בשפת האמנות. התלמידה מנמק את הבחירות האמנותיות והאוצרותיות, מציג את ההתלבטויות והרעיונות שהחקר האמנותי ועבודת הסטודיו שלו הובילה.
 - **מימוש שאלת החקר בתוצר (בתערוכה) – 10%:** התערוכה משקפת את המחקר האמנותי ואת תהליכי החקר בצורה אותנטית ומיטבית.
- ג. פרזנטציה מול בוחנת חיצוני – 20%:** הפרזנטציה של התלמידה מציגה את תהליך היצירה בסטודיו והחקר האמנותי הבא לידי ביטוי בתערוכה. במהלך הפרזנטציה התלמידה סוקר את תהליך העבודה, מקורות ההשראה לחקר האמנותי, יודע להשתמש בשפת האמנות ובמוזגים רלבנטיים לתחום החקר, יודע לנמק את שיקולי האוצרות ולהסביר את בחירותיו ואת ההקשרים לעולם האמנות.